به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان

دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی ...

طرح درس نظری و عملی (Course plan)

عنوان درس: مراقبت تسکینی **شماره درس:** ۵۱۳۵۵۷۲

نوع و تعداد واحد(نظری/عملی): نظری، ۰,۵

دروس پیش نیاز: ندارد **نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۶/۱۴۰۵**

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری، کارشناسی ارشد، سوم **مکان برگزاری: پس از اعلام آموزش**

روز و ساعت برگزاری کلاس: چهارشنبه ۲ تا ۴

مسئول درس: دکتر فاطمه قائدی حیدری **شماره تماس:** ۰۳۱۳۷۹۲۷۶۰۷

مکان و زمان حضور در دفتر کار: دانشکده پرستاری و مامایی- طبقه دوم- شماره اتاق۵۱۲ (طبق برنامه حضور) دوشنبه ها ۱۶-۱۴

Email: **fatemeh.ghaedi@gmail.com**

اساتید درس: دکتر فاطمه قائدی حیدری و دکتر فاطمه لهراسبی

شرح درس:

مراقبت تسکینی بخش مهمی از خدمات بهداشتی یکپارچه و مردم محور است که با هدف تسکین درد و رنج بیماران مبتلا به بیماری های تهدید کننده زندگی (مانند سرطان، بیماری های مزمن مرحله نهایی، نارسایی قلب یا کلیه، بیماران سالمند مرحله انتهایی و ...) و کاهش مشکلات خانواده آن ها به شناسایی زودهنگام، ارزیابی صحیح، تسکین درد و رنج و سایر مشکلات جسمی، روانی –اجتماعی و معنوی آن ها می پردازد. هدف غایی رویکرد مراقبت تسکینی، افزایش کیفیت زندگی بیماران و خانواده های آنان است و طبق اعلام سازمان بهداشت جهانی، در طرح پوشش بهداشت جهانی که شامل طیف گسترده ای از خدمات ضروری بهداشتی از ارتقا سلامت تا پیشگیری، درمان، توان بخشی و مراقبت های تسکینی است، مراقبت تسکینی به عنوان یکی از ارکان اصلی در نظر گرفته شده و دارای اهمیت است.

هدف کلی برنامه درس:

آشنایی با دانش و مهارت‌های ارائه مراقبت موثر و کارآمد از بیماران مبتلا به بیماری های صعب العلاج و خانواده های آنان و توجه پرستاران به اهمیت مراقبت تسکینی در نظام سلامت

اهداف اختصاصی:

در پایان این درس، انتظار می‌رود دانشجو بتواند:

الف- حیطه دانشی

۱. مراقبت تسکینی، اهداف، اصول و نقش آن در ارتقای کیفیت زندگی بیماران مبتلا به بیماری‌های پیش‌رونده و صعب‌العلاج و خانواده‌های آنان را توضیح دهد.

۲. مدل‌ها و رویکردهای مختلف مراقبت تسکینی و جایگاه پرستار در ارائه مراقبت تسکینی را نام برده و شرح دهد.
۳. نیازهای جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی بیماران نیازمند مراقبت تسکینی و خانواده و مراقبین آنان را شناسایی و تبیین کند.
۴. مراقبت‌های حمایتی و تسکینی، اصول کنترل علائم شایع و نحوه مشارکت بیمار و خانواده در برنامه مراقبتی را با تأکید بر همکاری تیم بین‌رشته‌ای شرح دهد.

ب- حیطه نگرشی

۵. اهمیت حفظ کرامت، استقلال، انتخاب و حقوق بیمار در مراحل پیشرفته بیماری و پایان زندگی را درک کرده و در ارائه مراقبت به آن پایبند باشد.
۶. نگرش همدلانه و پذیرنده‌ای نسبت به بیمار در حال مرگ و خانواده او داشته و تفاوت‌های فرهنگی، اعتقادی و فردی آنان را در مراقبت مورد توجه قرار دهد.
۷. اهمیت برقراری ارتباط مؤثر، گوش دادن فعال و مشارکت دادن بیمار و خانواده در تصمیم‌گیری‌های مربوط به مراقبت و پایان زندگی را بپذیرد.

ج- حیطه مهارتی

۸. مهارت‌های ارتباطی مؤثر با بیمار و خانواده، از جمله گوش دادن فعال، همدلی، برقراری ارتباط با بیمار در حال مرگ و پاسخ مناسب به احساسات و نگرانی‌های آنان را به‌کار گیرد.
۹. با استفاده از فرایند پرستاری، نیازهای بیمار و خانواده را ارزیابی کرده و در همکاری با تیم بین‌رشته‌ای، برنامه مراقبتی متناسب با نیازهای جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی آنان را اجرا و ارزیابی کند.
۱۰. در مواجهه با مرگ و فرایند سوگ، ضمن حفظ کرامت و آرامش بیمار، از بیمار و خانواده حمایت کرده و مراقبت مناسب در مراحل پایانی زندگی و پس از مرگ را ارائه دهد.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۱. سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
۲. بحث در گروه‌های کوچک
۳. کلاس درس وارونه

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۱. در جلسات حضوری/ آنلاین با رعایت نظم کلاسی به موقع حضور داشته باشد.
۲. حضور فعال در کلاس‌های حضوری/ آنلاین (مشارکت در پرسش و پاسخ ها)
۳. انجام فعالیت‌های یادگیری نظیر انجام تکلیف (حضوری/ آفلاین)، شرکت در آزمون و شرکت در بحث های گروهی و پاسخدهی سوالات به منزله فعالیت کلاسی محسوب می‌شود.
۴. شرکت در آزمون‌های مجازی، آزمونک های کلاسی، میان ترم و پایان ترم الزامی است.

قوانین و مقررات کلاس(در جلسات حضوری، آفلاین و آنلاین):

- آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی (موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای) رعایت گردد.
- بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأئید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

-یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش
- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر ۱ نمره
-سه جلسه غیبت غیرموجه کسر ۲ نمره
- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس(غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شـــود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

- **سیاست های مسئول درس در مورد تاخیر و هرگونه تخطی از آیین نامه انضباطی دانشجو در کلاس درس:**

- دانشجویان موظف هستند در زمان مقرر در کلاس حضور یابند و در صورت تأخیر، منطبق با سیاست های انضباطی برخورد می شود.
- هرگونه رفتار نامناسب، صحبت‌های نامربوط، استفاده نادرست از وسایل الکترونیکی، یا ایجاد مزاحمت در کلاس ممنوع است.
- دانشجویان باید احترام متقابل با استاد و هم‌کلاسی‌ها را رعایت کنند.
- موارد تخطی از سیاست‌های انضباطی ممکن است منجر به تذکر کتبی، کاهش نمره، یا در موارد جدی‌تر، ارجاع به مراجع ذی‌ربط در دانشگاه شود.

نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره دهی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	حضور و مشارکت فعال در کلاس	۲
۲	سمینار کلاسی	۸
۳	امتحان پایان ترم	۱۰

منابع اصلی:

1. Albrecht, T. A., Battista, V., Brody, A. A., & Coats, H. (Eds.). (2025). *Oxford Textbook of Palliative Nursing* (6th ed.). Oxford University Press.

۲. بهرام‌نژاد، فاطمه؛ ثنایی، ندا؛ عسگری، پروانه؛ فرخ‌نژاد افشار، پویا .*مراقبت‌های تسکینی پایان حیات* .تهران: انتشارات جامعه‌نگر، چاپ اول، ۱۳۹۵.

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

Cherny NI, Fallon MT, Kaasa S, Portenoy RK, Currow DC, editors. *Oxford Textbook of Palliative Medicine*. 6th ed. Oxford: Oxford University Press; 2021

توجه:

اساتید محترم، لطفا متناسب با محتوای هر جلسه، شیوه ارائه **حضوری، آنلاین یا آفلاین** و فعالیت یادگیری مورد انتظار دانشجویان را در جدول مشخص فرمایید.

	جدول زمان بندی ارائه برنامه درس مراقبت تسکینی نیمسال اول ۱۴۰۶/۱۴۰۵ روز و ساعت برگزاری: چهارشنبه ۲ تا ۴ مکان برگزاری: پس از اعلام آموزش				
ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	نوع جلسه	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس/ فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۵/۷/۲۹	آشنایی با شناسنامه درس، اهمیت و تعریف مراقبت تسکینی و حمایتی و اعضای تیم مراقبت تسکینی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ، سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
۲	۱۴۰۵/۸/۶	مدل های مراقبت تسکینی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ، سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
۳	۱۴۰۵/۸/۱۳	مهارت های ارتباطی و برقراری ارتباط با بیمار و خانواده، نیازهای خانواده و مراقبین بیماران	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ، سمینار کلاسی	دکتر لهراسبی
۴	۱۴۰۵/۸/۲۰	نحوه مواجهه با مرگ در بیماری های پیشرونده و صعب العلاج	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ، سمینار کلاسی	دکتر لهراسبی

لینک کلاس مجازی: https://meet.mui.ac.ir/drghaedi/

تاریخ امتحان میان ترم: پس از اعلام آموزش

تاریخ امتحان پایان ترم(بر اساس تقویم آموزش)